

דברי ישר

לקוטים, מוסרים ופירפראות בפשט ובדרש
 בפרשת השבוע ובעניני דיומא
 מנחת כהן ורבי יצחק

פרשת קרח תשפ"ו
 שנה ט"ז
 גליון תרמ"ז - 647

לעילוי נשמת

אאמו"ר הגאון רבי דב בן רבי זלמן זצלה"ה

ולב"ע כב שבט תשפ"ד

אמי מורתי הצדקנית מרת שיינא בת רבי ישראל שלום ע"ה

ולב"ע יד סיון תשע"א

צוה לישר

זכה לגדולה בגלל שהשפיל עצמו

וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְדָתָן
 וְאַבִּירָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאֹהֶן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן

כתב רש"י, ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל (תנחומא), שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור.

האהבת ציון אומר כי אפשר מה שאליצפן בן עוזיאל זכה לנשיאות, בגלל שהשפיל עצמו ונשא את בני אהרן מן המקדש במותם לפני ה', לכן זכה לגדולה בגלל דברים הנצפנים, שנכנס למקום הצפון - אל הקודש פנימה, וזה רמז בשמו אליצפן.

נחלק מסיבת סיבת חטא המרגלים

וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי וְדָתָן
 וְאַבִּירָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב וְאֹהֶן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן

כתב רש"י, ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל (תנחומא), שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור.

מה ראה קרח להתקנא על נשיאותו של אליצפן דוקא כעת ולא בזמן שהתמנה, כתב **החנוכה התורה** על פי מה שמובא בזוהר כי חטאו המרגלים מפני שידעו שבארץ לא יהיו נשיאים, לכן חשב גם קרח מאחר שיכנסו לארץ תיכף מה לו להתקנאות על נשיאות אשר מוגבלת לזמן קצר כזה, אבל בשמעו כעת כי ישארו מ' שנים במדבר, חרה לו באמת מדוע לא נבחר הוא לנשיא.

מפני מה זכה קורח

וַתָּנוּ בָּהֶן אֵשׁ וְשִׁימוּ עָלֵיהֶן קִטְרֹת לַפָּנִי
 ה' מִחֶרֶת וְהָיָה הָאֵשׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא
 הַקָּדוֹשׁ רַב לָכֵם בְּנֵי לֵוִי בַּמִּדְבָּר ט"ז

כאשר העמיד משה את מחלוקת קרח ועדתו במבחן הקטורת, הודיע להם שכולם אובדים ואחד נמלט, ועל כן שאלו חז"ל והביאים ברש"י, וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה.

והתשובה - עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו שמואל ששקול כנגד משה ואהרן אמר בשבילו אני נמלט וכו'.

ונשאלת השאלה, האיך באמת יצאו מקורח שמואל וכו"ד משמרות שכולם מתנבאים ברוח הקודש.

יש שאלה ידועה, מפני מה זכו סיסרא, סנחריב והמן שמבני בניהם למדו תורה, כשמעיה ואבטליון ורבי עקיבא.

והתשובה אף היא ידועה, כי על ידיהם התעוררו ישראל וחזרו והתקרבו לאביהם שבשמים, ועל אף רשעם זכות זו עמדה להם שיצאו מהם התנאים.

אף כאן אצל קורח אפשר לומר על זה הדרך, מאחר שעל ידי מחלוקתו התקדש שמו יתברך והוברר כי משה אמת ותורתו אמת, זכה ויצאה ממנו שלשלת של נביאים כאמור.

קול המצפון

וְכָל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סָבִיבֵיהֶם נָסוּ לְקִלְם
 כִּי אָמְרוּ מִן תִּבְלַעֲנוּ הָאָרֶץ בַּמִּדְבָּר ט"ז, לד

כל ישראל נסו מקולם של הבלועים כמו שפירש רש"י שהם נסו בגלל הקול שיצא על בליעתם, והתרגום יונתן מפרט מה היה הקול, שהיו צועקים ואומרים צדיק הוא יי ואמת משפטיו, ואמת הם דברי משה עבדו, ואנו רשעים שמרדנו בו, ובני ישראל נסו כאשר שמעו כי אמרו שמא תבלע אותנו הארץ.

שואל **רבי חיים זייטשיק זצ"ל במעייני החיים** א אם כן היה צריך לומר נסו מקולם של קרח ועדתו, מהו לקולם?

אלא שרבים מישראל הושפעו ממחלוקת קרח נגד משה ואהרן, שגם הם בתוך לבם הרהרו על משה ואהרן, וכאשר ראו שלבסוף הגיע עליהם העונש והתחילו קרח ועדתו להתחרט על המחלוקת, אז התחילו להרגיש ולשמוע את קולם, את קול עצמם, הקול החרישי שבפנימיות הלב, כשהם מהרהרים ומפחדים שמא ייענשו גם הם, ולכן כתיב נסו לקלם, נסו מפחד קול עצמם, שגם הם במצפונם נתפסו בהרהורי החטא של קרח.

אמנם תחילת הניסה היתה מקולם של הבלועים אבל הצלתם של ישראל מהבליעה היתה כי נסו לקלם - לקול המצפון הפנימי של עצמם ומפני זה שבו בתשובה.

ונלמד מכך, כי כאשר האדם רואה ומסתכל בשגיאות, מכשולים ועונשים של אחרים, יתפעם לבו, כיון שגם הוא איננו נקי משגיאות וזדונות ונטיות פסולות, אלה שמכוסות בלבו, ואם ישים לב ויתבונן הרי ירגיש ויאזין לקול מצפונו המוכיח אותו, מדבר אל נפשו ומייסרו ויתעורר וישוב מדרכו הלא טובה.

לא בתלונה אלא מתוך רצון לטוב

נִיאָמַר ה' אֶל אֶהְרֹן אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ
אֶתְּךָ תִּשָּׂאוּ אֶת עֹון הַמִּקְדָּשׁ בַּמִּדְבָּר יח א

בעל הצרור המור מבאר טענת בני ישראל, אחרי מחלוקת קורח והציווי שהצטוו אהרן ובניו למשמרת המקדש.

כל השבטים חפצו בעבודת הקודש ולא לשם מחלוקת אלא מתוך רצון לעבוד את ה' ולקרבה אליו.

במחלוקת קורח הם ראו שחלק משבט לוי ושבט ראובן לא עשו כהוגן, ואמרו שהיה זה בגלל שרק חלק מהשבטים - לוי וראובן נגשו להקטיר, אבל אמרו אולי אם היו מכל שבט ושבט היה הדבר רצוי.

על כן ציוה ה' להוכיח להם על ידי המטות שראו כי רק מטה אהרן פרח.

ואכן ישראל כאשר ראו את פתרון הספק, שמחו והכירו האמת ונטלו איש מטתו.

הקב"ה שראה כי בני ישראל היו בעלי שינויים, היינו שמחליפים דעתם ממקרה למקרה, ציוה שיניח המטה של אהרן לאות לבני מרי, כי אף על פי שכעת שמחו וראו, אבל לאחר זמן יכול להיות שינוי בדעתם, והמטה יהיה אות לזכרון שלא ישנו את דעתם.

אך מיד אחר כך באו בני ישראל בטענת הן גִּנְעֲנוּ אֶבְדְּנוּ פָלְנוּ אֶבְדְּנוּ, פֶּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל מִשְׁכַּן ה' יָמוּת הָאֵם תָּמְנוּ לְגֹעַ, ולכאורה נראה שהם חזרו להתרעם, ואם כן מדוע לא נענשו על כך ואף יותר מהעונש הקודם, שהרי כעת ראו והובררו להם הדברים בבירו מוחלט.

אלא שבאמת לא באו כעת להתרעם, כי הכירו האמת שאהרן הוא הנבחר מכל ישראל, אלא שבתחילה חשבו כי אע"פ שיקרבו אל המקדש לא ימותו, אבל עכשיו שנבחר שבט לוי ונעשה נס במטה לוי, הכירו שהם היו זרים ולא היו ראויים לגשת אל הקודש.

ולכן אמרו הן גִּנְעֲנוּ אֶבְדְּנוּ פָלְנוּ אֶבְדְּנוּ, מאחר שאנחנו זרים ואין אנו ראויין לגשת אל המשכן, וא"כ פֶּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל מִשְׁכַּן ה' יָמוּת, בין שיקרב במזיד בין שיקרב בשוגג.

ולפי שהשם ראה קושט דבריהם, השם חשבה לטובה ולא לתלונה ותיקן תלונותם ואמר נִיאָמַר ה' אֶל אֶהְרֹן אַתָּה וּבְנֶיךָ וּבֵית אָבִיךָ אֶתְּךָ תִּשָּׂאוּ אֶת עֹון הַמִּקְדָּשׁ, ועליך אני מטיל עונש הזרים.

על ידי הרצון האמיתי של ישראל מלהכשל ח"ו, באה המצוה של משמרת המקדש לאהרן ובניו.

מתי ראו האותות

וַעֲשׂוּ אַתֶּם רִקְעֵי פָחִים צָפוּי לַמִּזְבֵּחַ
כִּי הִקְרִיב בָּם לִפְנֵי יְדֹנָד וַיִּקְדָּשׁוּ
וַיִּהְיוּ לְאוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר יז, ג
הָשִׁב אֶת מִטֵּה אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת
לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לִבְנֵי מְרִי בַּמִּדְבָּר יז, כה

ואם תאמר, שואל השפתי כהן הואיל ושתי האותות שהם המחטות שעשאו ציפוי למזבח והיו זכרון לבני ישראל וגם מטה אהרן שהוא אות לבני מרי, והואיל והם בפנים מה תועלתם לישראל הואיל ואינם נראים.

ויש לומר שהיו נראין בשעת נסיעה ובשעת חניה בזמן שהיו מפרקים המשכן ובזמן שהיו מקימים אותו מחדש.

האזנים לתורה בפסוק כ"ז מבאר כי המטה לא היה הונח במקום פרהסיא, כי נס שהופך להיות הרגל פוסק מלעשות רועם, מה שאין כן המטה הפלאי המונח בקה"ק אם יוציאו אותו בשעת מרידה (שאז מותר לכנוס כמו בשעת תיקונים) יעשה רועם על בני מרי.

והנה **הרשב"ם** בפרשת חקת להלן כ.ח על הפסוק קח את המטה מלפני העדות ודברתם אל הסלע, כתב כי המטה המדובר הוא זה שהיה לפני העדות - היינו מטה אהרן, וציוה לקחת המטה כדי להראות בו קשוי מרי שלהם כדכתיב לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לִבְנֵי מְרִי.

וכן כתב **החזקוני** שם קח את המטה זה המטה של אהרן, דהא כתיב שם, ט וַיִּקַּח מִשֵּׁה אֶת הַמִּטֵּה מִלִּפְנֵי ה' וזהו מקלו של אהרן כדכתיב בפרשת קרח הָשִׁב אֶת מִטֵּה אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמַרְתָּ לְאוֹת לִבְנֵי מְרִי, ועוד דמקלו של אהרן היה אות לבני מרי והיינו דאמר משה שם, י שְׁמַעוּ נָא הַמְּרִים.

ולדבריהם כל אימת שהיה מרידה הוציאו את המטה וכך עצרו המרי.

ללא תמורה מבני ישראל

וְגַם אֶת אֶחֱיָה מִטֵּה לְוִי שִׁבְט אָבִיךָ
הַקָּרֵב אֶתְּךָ וְיָלוּי עָלֶיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וְאַתָּה
וּבְנֶיךָ אֶתְּךָ לִפְנֵי אֱהֱל הָעֵדוּת בַּמִּדְבָּר יח, ב

הפנים יפות מעיר כי שבט לוי במדבר לא קבלו דבר חלף עבודתם באהל מועד, שכן מתנת הלוויים - מעשר ראשון, היה להם רק בארץ ולא במדבר, ומה שכתוב בסוף הענין כאן וְלִבְנֵי לְוִי הָנָה נָתַתִּי כָּל מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנֶחֱלָה חֶלֶף עֲבַדְתֶּם אֲשֶׁר הֵם עֹבְדִים אֶת עֲבֹדַת אֱהֱל מוֹעֵד, זה היה ציווי שנצטוו לפני חטא המרגלים כשעמדו להכנס לארץ מיד.

לעומתם, הכהנים כן קבלו מתנות כהונה במדבר מהקרבת קורבן.

אך מהכהנים כן קבלו הלוויים מתנה במדבר, שלא היו צריכים לפדות את בכוריהם וליתן פטרי חמוריהם לכהן, וזה היה שכרם מאת הכהנים.

דברי ישרים

פרשת השבוע לצעירי העאן

גליון תצ"ו 496

בהוצאת מכון דברי יוסף

פרשת קרח תשפ"ו

במה בכפר תציה

תמצית דברי הפרשה
בשילוב פירושים ודרושים

פה חזק היה קרח שקוע במחלוקת, והלך ושכנע את כל עדת ישראל להקהל אל פתח אהל מועד, למען יראו כולם "בצדקותו", וכאשר השם כאה שכל העדה נקהלו ונשמעו לקריאתו של קרח, פעם מאד ורצה להשמיד את כל העדה חוץ ממשה ואהרן, ושוב משה ואהרן התפללו אל השם אשר צנה

פרשת השבוע עוסקת במחלוקת קרח ונעתו, קרח שחז"ל מעידים עליו שהיה פסח, אף על פי כן לא הצליח לגבר על יצרו שהבעיר בו את אש המחלוקת והקנאה, וקם הוא ונעתו לחלק על השם ועל נביאו משה רבנו ולפלג ולהרוס את עם ישראל באש המחלוקת.

בפסחותו הגדולה הצליח קרח להעמיד את עצמו כאוהבם של ישראל ודורש שלומם, לעמת משה שרצונו להשתבר על העם, הנהיג אהרי קרח היתה כל כך סוחפת, עד כדי כך שמשה חשש שכל השבטים ישתתפו עם קרח ויאבדו עמו.

כדי ללבות את אש המחלוקת, עשה קרח מעשי "ליצנות" ממוצות השם, והטיל דפי בזיונם ובנאמנותם של נביאי השם - משה ואהרן.

על ידי מעשים אלו הצליח קרח לאסוף אליו אפילו אנשים חשובים מאד, מהם היו **מאתים וחמשים** דיינים שהיו **ראשי סנהדראות ונשיאי עדת**, ויחד עם אנשי הדלגלג הודיעים - **נתן ואבירם** הם נקהלו בעזאת ובחצפה על משה ואהרן וחלקו על נשיאותו של משה וכיהונו של אהרן.

יחד עמם היה גם **און בן פלת**, אשר אשתו בהכמתה הגדולה הצילה אותו מהמחלוקת וכך נצלו חייו וחיי זרעו.

יצרו של משה היה גדול מאד על כך שעם ישראל נכשל בחטאים קשים בפעם הרביעית, עד שנפל על פניו מתוך חשש שהפעם השם חס ושלום לא ירצה כבר למחול להם על מעשיהם הרעים.

משה רבנו שלא רצה להחזיק במחלוקת מחל על כבודו ונשיאותו, ושלח אליהם שליחים בדברי שלום כדי לעצור את אש המחלוקת הנוראה, אך הרשעים הללו לא התרצו, ובמקום לחזר לדרכי הישר, עוד התריסו כנגד משה על שהעז להוציאם מארץ מצרים ולהביאם אל המדבר, והלעיזו עליו שכל מה שהוא עושה זה רק להנאת עצמו ומשפחתו הקרובה.

כאשר שמע משה את דבריהם כאב עד מאד והתפלל אל השם שלא יפנה למנותם, שהרי כפויי טובה הם, כי אפילו חמור לצרכי הנסיעה ממדון למצרים בשליחות השם למען בני ישראל, לא בקש משה מהם, ולא עשה מעולם רעה לאחד מהם.

לאחר תפלתו, אמר משה לקרח ונעתו שמחר יקחו **מחתות עם קטרת** ונעמדו בפתח אהל מועד יחד עם אהרן, וביזאת יראו כולם במי בחר השם לכהן.

שמשה ודבר אל העדה שיפחדו ויגעלו מעל קרח ונעתו.

בנסיון של הכנע האחרון למנוע את הפרעות, קם משה והלך לדתן ואבירם לדבר על לבם לעצור את המחלוקת, אך רשעים אלו לא הסכימו להכנע ונעשו **במיתה משנה נחדשה שלא היתה מעולם** - הארץ פתחה את פיה ובלעה אותם ואת בתיהם, נשיהם ונלדיהם וכל רכושם ירדו חיים שאולה, ואפילו מחטים שלחם שהיו ברשות אחרים התגלגלו ונגלעו בתוך האדמה, לא נותר מהם זכר! ואש שיצאה מאת השם שרפה את מאתים וחמשים האנשים שהקריבו את הקטרת.

כדי שהדבר ישאר לזכרון לעולם, צנה השם לקחת את

מחתות הקטרת הללו, **ולצפות בהם את המזבח**.

נקרא בפרשה **מה גדול פחו של השטן המסית לדבר עבכה**, אף על פי שבגוי ישראל כאו את יד השם ההזקה והעונשים הנוראים שהוא העניש את החוטאים, בכל זאת למחכת חזרו בגוי ישראל להתלונן על משה ואהרן בטענה שהם המיתו את עם השם.

השם פעם מאד על תלונתם של ישראל ושלח את מלאך המנות להרג את עם ישראל במגפה, מיד אמר משה לאהרן שישתמש בסוד שגלה לו מלאך המנות, **שעל ידי הקטרת נתן לעצור את המגפה**, ואכן המגפה נעצרה.

נקרא בפרשה על **גס מטהו של אהרן** שפרכו והוציא שקדים ובזה כאו כולם שהשם בחר באהרן ובבניו לשירתו לעולם. מטה זה נשמר על פי השם בתוך קדש הקדשים - עדות לנצח על כהנת אהרן.

נקרא על הצווי שהשם מצנה את אהרן ובניו על משמרת הקדש - לשמר על **קדשת המשכן** ולמנוע מזרים מלהפגס אל תוך המשכן.

גם בגי לוי שאינם כהנים, מצוים להיות משומרי קדשת המשכן, אך אינם רשאים להפגס אליו.

הפרשה מסתיימת במצות **מתנות הכהונה**, עשרים וארבעה מתנות כהונה נצטוו ישראל לתת לכהנים, תמורת עבודתם באהל מועד, גם ללוויים נצטוו בגוי ישראל לתת מתנה תמורת עבודתם - מעשר ראשון, וממנו מצוים הלוויים להפריש לכהנים תרומת מעשר.

שבת שלי וימכרך!

בְּיָגֵה בִּית לְשִׁלְחַן שִׁבֹּת

בְּשִׁהֲפֵק מְשִׁכְנֵה אֶת עֲצָמוֹ וּסְבִיבֹתוֹ בְּאֶפֶן מְטֵעָה

אָהָה, אָמַר הָאֶרְיָה, כְּעַת הַבִּנְיָת, זֹאת אוֹמְרֵת שְׁאֲנִי
סוֹבֵל בְּגִלְל הַעֲוֹנוֹת שֶׁל סָבִי...

כֵּן, עָנָה לוֹ הַשׁוֹעֵל, רַק חֲבֵל שֶׁלֹּא חֲשַׁבְתָּ עַל זֶה
מִהֲתַחֲלָה...

מִסִּיִּם רַב הָאֵי גֵאוֹן אֶת הַמָּשֶׁל וְאוֹמֵר: "כִּמְה מוֹסֵר
יֵשׁ בְּמָשֶׁל זֶה".

כִּבִּי אֲלִיָּהוּ דְסָלָר זצ"ל בְּסִפְרוֹ מִכְתָּב מֵאֲלִיָּהוּ אוֹמֵר
שְׂאֵם רַב הָאֵי גֵאוֹן בְּחֵר לְהַכְנִיס מָשֶׁל סְפוּרֵי זֶה בְּתוֹךְ
סִפְרוֹ הַחֲשׁוֹב בְּנֻדָּאֵי וּבְנֻדָּאֵי שְׁנֵי בְּסִפּוּר זֶה לְקַח חֲשׁוֹב
בְּיֻתֵּר.

אֶת הַלְקָח לְמַדִּים מִפְּרָשְׁתֵּנוּ, פְּרָשֵׁת קָרַח.
כְּשִׁמְתִּיבּוֹנִיִּם בְּפִרְשֵׁת קָרַח, מִתְעוֹרְרֵת הַתְּמִיּהָה, קָרַח
שִׁפְטָם הִיָּה מִה רָאָה לְשִׁטּוֹת זֹו, בִּיצַד קָרַח וְאֵתוֹ
מֵאֲתֵיִם וְחִמְשִׁים כֹּאשֵׁי סִנְהֶדְרָאוֹת שֶׁל דּוֹר דָּעָה
מְקַבְּלֵי הַתּוֹרָה, טוֹעִים בְּדָבָר כָּל כֵּךְ פְּשׁוּט, וְכִי לֹא כֹא
אֶת שְׁעָבוֹד מִצְרַיִם וְנִסֵּי הַשֵּׁם בְּמִדְבָּר, וְהֵם מַעֲיִזִּים
לְטַעוֹן שְׂאֲרֵךְ מִצְרַיִם הִיָּתָה עֲבוּרָם "זִבַּת חֵלֶב וְדָבֵשׁ"
וְכֵאֵן בְּמִדְבָּר הֵם מֵתִים?

הֵרִי טַעֲנוֹת מִסּוּג זֶה, מִתְּאִימוֹת לְהַמּוֹן עִם שֶׁלֹּא
קָרָא וְלֹא שָׁנָה, בִּיצַד יִתְכַּן שְׁגִדוֹלֵי הַדּוֹר יִטְעֲנוּ שִׁטּוֹת
כְּזֹו:

אוֹמֵר הֵרֵב דְסָלָר, "בְּאֲשֶׁר הִתְאַנָּה מִתְּגַבֵּרֵת עַל
הָאֲדָם לֹא דִי שְׂאֵין חֲכָמָתוֹ מִצִּילָתוֹ אֲלָא מִגִּיֵּס הוּא
אֶת הַחֲכָמָה לְעִזְרָתוֹ כְּדִי לְהַסְעוֹת אֶת הָעוֹלָם
וְלַחֲלוּכִים בְּדִרְכּוֹ הַמְּעֻנָּתִית".

אוֹתָם הַחֲכָמִים מְשַׁפִּיעִים לֹא רַק עַל עַצְמָם, אֲלָא
גַּם עַל הָאֲחֵרִים שְׂגָם הֵם יִקְבְּלוּ אֶת הַשִּׁקְפָּתָם
הַטְּפִשִׁית וּמְטַעִים אוֹתָם לְהֶאֱמִין כְּאֵלוֹ דְרָכָם סְלוּלָה
בְּחֲכָמָה.

יִתְכַּן, שְׂזֹו הִיא אַחַת הַמִּסְקָנוֹת הַמוֹסֵרִיּוֹת לְהוֹן
הַתְּכַנּוֹן רַב הָאֵי גֵאוֹן בְּמָשֶׁלוֹ.

גַּם הָאֶרְיָה - מֶלֶךְ הַחַיּוֹת, נָפַל בְּרִשְׁתּוֹ שֶׁל הַשׁוֹעֵל
הַעֲרִמּוּמִי, אֲךֹ וְרַק מִפְּנֵי שֶׁהִתְאַנָּה לְבָשֶׁר יוֹתֵר שְׂמֹן,
וְאֵת מִה שֶׁהוּא הִבִּין בְּסוּף הוּא לֹא מִצְּלִיחַ לְהִבִּין כְּעַת
כְּשִׁתְּאָנּוֹ מִסְנַנְרֵת אֶת עֵינָיו וּמַעֲבִירָה אוֹתוֹ עַל דָּעָתוֹ,
וְהוּא בְּטוֹחַ בְּדִרְכּוֹ וּבְמַהֲלָכוֹ בְּבִטְחוֹן גְּמוּר...

כֵּךְ הָיוּ קָרַח וְעִדְתּוֹ, הֵם הִתְאָוּ לְמַשְׁהוּ יוֹתֵר מִמֶּה
שֶׁהִיָּה לָהֶם, וְכֵדִי לְהַצְדִּיק אֶת תְּאֻנָּתָם, הֵם מְשַׁכְּנֵעִים
אֶת עַצְמָם וְאֲחֵרִים בְּצַדִּיקָת דְרָכָם, אֲךֹ בְּאֲשֶׁר תִּתְּפוּגֵג
הִתְאַנָּה, כְּבֵר מֵאַחֵר מִדִּי וְאֵי אֶפְשֶׁר כְּבֵר לְהַנְצִל.

וְאֵם כֵּךְ נִקְשְׁלוּ חֲכָמִים כְּאֵלָה, עַל אַחַת בְּמֶה וְכִמְה
מִי שְׂאִינּוֹ חֲכָם, נֻדָּאֵי שִׁיכְשֵׁל וְיִפֹּל, וְזֹחֵו רַק מוֹסֵר אֲחֵד
הַנִּלְמַד מִהַמָּשֶׁל.

בְּסִפְר שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת לְרַב הָאֵי גֵאוֹן, סִפֵּר הַעוֹסֵק
בְּדִרְכֵּךְ כָּלֵל בְּשְׂאֵלוֹת הַלָּכָה, מוֹבָא מָשֶׁל:

מַעֲשֵׂה בְשׁוֹעֵל אֲחֵד שֶׁבָּא עֲלָיו אֶרְיָה אֲחֵד לְאֲכֹלוֹ.
הַשׁוֹעֵל הַעֲרִמּוּמִי לֹא הִסְכִּים כָּל כֵּךְ מִהָר הַשְׂאֶרְיָה
הַרְעִיב יִשְׁבִּיעַ אֶת תְּאֻבוֹנוֹ מִבְּשָׂרוֹ, וְעַל כֵּן אָמַר לוֹ
הַשׁוֹעֵל: אֶרְיָה יָקָר וְחִבִּיב, הֵרִי רָעַב אֶתָּה, מִה לֵךְ
לְהִתְאַמֵּץ וְלֶאֱכֹל אוֹתִי, רָאָה אֵיזָה רָזָה אֲנִי, מִה כְּבֵר
יֵשׁ בִּי לְאֲכֹל, כָּל כְּלִי שֶׁק עוֹר וְעַצְמוֹת, חֲבֵל לֵךְ לְבַזְּזָה
אֶת תְּאֻבוֹנְךָ וְרַעֲבוֹנְךָ עַל אֲרוּחָה דָּלָה כָּל כֵּךְ.

אֲבָל אֵל דָּאָגָה אֶרְיָה חִבִּיב, אֲנִי לֹא אֲשֹׁאִיר אוֹתָךְ
רָעַב, בָּא אֲתִי וְאֶרְאָה לָךְ אָדָם שְׂמֹן וּמִדְּשׁוֹן תֹּאכֵל מִמֶּנּוּ
חֲצִי וְאֶתָּה שְׁבַע לְהַרְבֵּה זְמַן.

הִתְּפַתָּה הָאֶרְיָה לְחַלְקֵת לְשׁוֹנוֹ שֶׁל הַשׁוֹעֵל וְהִלָּךְ
עִמּוֹ.

הַשׁוֹעֵל לֹא אֲכַזֵּב וְאֲכֹן בְּאֲמָצֵעַ קָרַחַת יַעַר רוֹאָה
הָאֶרְיָה אָדָם שְׂמֹן יוֹשֵׁב וְאֶפִּילוֹ לֹא שֵׁם לֵב שְׁנֵי אֶרְיָה
בְּסָבִיבָה.

מִה שֶׁהָאֶרְיָה הַרְעִיב לֹא יָדַע, שֶׁכְּדִי לְהַגִּיעַ אֶל הָאָדָם,
עֲלָיו לְדַלֵּג עַל מַלְפָּדֵת שֶׁהוֹסֵתָה הֵיטֵב, וּמִי שֶׁלֹּא יוֹדַע
עָלֶיהָ, הֵרִי הוּא נוֹפֵל בָּהּ.

בְּעוֹדוֹ מִתְּכַנְּנֵן לְטוֹרֵף אֶת הָאָדָם, חוֹשֵׁב הָאֶרְיָה שׁוֹב,
וְאוֹמֵר לְשׁוֹעֵל, אוֹלִי לֹא כְּדָאֵי שְׂאֲטוֹרוֹף אֶת הָאָדָם,
אוֹלִי הוּא עוֹד יִסְפִּיק לְהִתְפַּלֵּל וּתְפִלָּתוֹ תִּפְגַּע בִּי.

אוֹי, עָנָה לוֹ הַשׁוֹעֵל, אֵילוֹ מִחֲשָׁבוֹת עוֹלוֹת עַל לִבְךָ
פִּתְאוֹם, אֵל דָּאָגָה גַּם אִם הוּא יִסְפִּיק לְהִתְפַּלֵּל,
הַתְּפִלוֹת שֶׁלוֹ לֹא יִפְגְּעוּ לֹא בְּךָ וְלֹא בְּבִנְךָ, הֵרִי הַרְבֵּה
יִפְגְּעוּ הַתְּפִלוֹת עַל הַנֶּכֶד שְׁלָךְ, אֲבָל זֶה מִמֶּשׁ לֹא שְׁקוּל
כְּשִׁתְּאָתָה כָּל כֵּךְ רָעַב וּלְפָנֶיךָ אֲרוּחָה כְּזֹו דְשָׁנָה.

הָאֶרְיָה מְשַׁתְּכֵנֵה וְקוֹפֵץ לְעֶבֶר הָאָדָם, אֲךֹ אֲבוֹי,
בְּמִקּוֹם לְלַכֵּד אֶת הָאָדָם, הָאֶרְיָה הַרְעִיב נִלְכָּד וְנוֹפֵל
בְּתוֹךְ הַמַּלְפָּדֵת.

הַשׁוֹעֵל, בָּא לְרֹאוֹת מִה שְׁלוֹם הָאֶרְיָה, נֶעֱמַד מֵעַל
לְמַלְפָּדֵת וּמִצִּיץ פְּנִימָה אֶל הַבוֹר הַעֲמוּק שֶׁהָאֶרְיָה
לְכוּד בּוֹ,

מִה שְׁלוּמְךָ? שׁוֹאֵל הַשׁוֹעֵל...

מִה שְׁלוּמִי? נוֹהֵם הָאֶרְיָה בְּכַעַס, אֵינֶנִּי מִתְּבַשֵּׁשׁ לְשֹׂאוֹל!
אֶתָּה הֵרִי הַבְּטַחְתָּ לִי שְׂאֲנִי לֹא אֶפְגַּע אוֹלִי רַק הַנֶּכֶד
שְׁלִי, וְהִנֵּה סָכֵל הִיִּיתִי וְשִׁמְעִיתִי לְעַצְתְּךָ וְאֲנִי עֲמוּק
בְּתוֹךְ הַבוֹר...

טוֹב, עוֹנָה הַשׁוֹעֵל וְאֶפִּילוֹ לֹא מִצְטַדֵּק, מִה אֶתָּה בָּא
אֵלִי בְּטַעֲנוֹתִי? וְכִי אֲנִי אֲמוֹר לְדַעַת שְׂאֲבִי אֲבִיךָ כְּבֵר
עָשָׂה אֵיזָה מַעֲשֵׂה לֹא טוֹב, וְלִכֵּן אֶתָּה קִבַּלְתָּ אֶת
עוֹנְשׁוֹ? כִּמּוֹ שִׁתְּאָתָה לֹא רַחֲמֵת עַל הַנֶּכֶד שְׁלָךְ כְּשִׁתְּכִנְנִיתָ
לְאֲכֹל אֲרוּחָה דְשָׁנָה, גַּם סָבֵךְ לֹא רַחֵם עָלֶיךָ וְאֲכֹל
סְעוּדָה דְשָׁנָה, וְאֶתָּה, הַנֶּכֶד שְׁלוֹ - מְשַׁלֵּם...